

Мартенска вечер

Снимка: Цанко Вълчанов

Акционти

Адрес на редакцията: гр. Казанлък, бул. "Розова долина" 100, офис 8 (срещу Митницата)

СТИПЕНДИАНТСКА ПРОГРАМА НА „АРСЕНАЛ“ АД

Стипендийската програма на „Арсенал“ АД е част от фирмения политика за привличане на млади специалисти, на които се осигурява възможност за развитие и постигане на високи степени в професионалната реализация.

За стипендийската програма могат да кандидатстват студенти, обучаващи се в редовна форма на инженерните специалности на Технически университет - София и Технически университет - Габрово, както и по инженерно-химични и физични дисциплини на Химико-технологичен и металургичен университет - София, Пловдивски университет "Паисий Хилendarski" и Университет "Проф. д-р Асен Златаров" - Бургас, имащи приложение във фирмата.

С предимство се разглеждат молбите на приятите за студенти ученици, завършили средното си образование в казанлъшките училища, независимо от профила им.

За периода на обучение фирмата осигурява месечни стипендии на студентите до 500 лева и изплаща семестриалните им такси (сумарно до 6000 лева го-

дично според успеха). Тези суми представляват значително перо за бюджета на всяко семейство със студент-стипендант. На арсеналските стипендианти се осигурява възможност за провеждане и на платени студентски стажове във фирмата. Допълнително предимство е възможността за продължаване на образование в магистърска степен, включително и в европейски университети, по определен от дружеството специалности.

След завършване на висшето си образование всички стипендианти ще имат осигурено работно място по специалността във фирмата, гарантирано от двустранно подписан договор.

Кандидат-стипендантите могат да изпратят CV и мотивационно писмо на

е-адрес

kadri@arsenal-bg.com

или на пощенски адрес бул. "Розова долина" №100, гр. Казанлък, п.к. 6100.

Тел. 0431/6-31-33.

Мотивирайте

своите служители, клиенти и партньори

Voucher Xhana*

Ticket Compliments*

Compliments*

E Edenred

Идърред България

Тел: +359 2 974 0220

www.edenred.bg

bulgaria@edenred.com

За резервации в ресторант „Орешака“: 0700 70 717, www.oreshaka-bg.com

Restaurant Oreshaka Kazanlъk

Работно време:
от 12.00 до 24.00 часа
/без почивен ден/

ХОТЕЛ „АРСЕНАЛ“ - НЕСЕБЪР, ЛЯТО 2022

ЦЕНИ РЕЦЕПЦИЯ СЕЗОН 2022 Г.

Хотел „Арсенал“ **, кв. „Перла“ 21, Южен плаж, гр. Несебър

Посочените цени са в ЛЕВА за една нощувка на база ALL INCLUSIVE (закуска, обяд, вечеря с включени алкохолни и безалкохолни напитки за цяло помещение, според заетостта на стаята, с включена туристическа такса и 9% ДДС).

Заетост и тип стая	Период на настаняване	
	01.06 - 30.06	
	01.09 - 30.09	01.07 - 31.08
Двама възрастни /двойка стая/ DBL	150.00	180.00
Единично настаняване на възрастен SGL	125.00	150.00
Трима възрастни /тройка стая/ TRL	225.00	270.00
1възрастен + 1 дете (0-5,99) DBL	150.00	180.00
1 възрастен + 1 дете (6-11,99 г.) DBL	150.00	180.00
1 възрастен + 2 деца (0-5,99 г.) DBL	150.00	180.00
1 възрастен + 2 деца (0-5,99 г.) (6-11,99 г.) DBL	150.00	180.00
1 възрастни + 2 деца (6-11,99 г.) TRL	210.00	252.00
1 възрастен + 2 деца (6-11,99 г.) DBL+EB	187.50	225.00
2 възрастни + 1 дете (0-5,99 г.) DBL	150.00	180.00
2 възрастни + 1 дете (6-11,99 г.) DBL+EB	187.50	225.00
2 възрастни + 1 дете (6-11,99 г.) TRL	210.00	252.00
2 възрастни + 2 деца (0-5,99 г.)(6-11,99 г.)	210.00	252.00
TRL		
2 възрастни + 2 деца(6-11,99 г.) TRL+EB	247.50	297.00
Двама възрастни апартамент AP	180.00	210.00
Двама възрастни + 1 дете (0-5,99 г.) AP	180.00	210.00
2 възрастни + 1 дете (6-11,99 г.) апартамент AP	225.00	262.50
2 възрастни + 2 деца (6-11,99 г.) апартамент AP	270.00	315.00
3 възрастни апартамент AP	252.00	294.00
3 възрастни + 1 дете (0-5,99 г.) AP	252.00	294.00
3 възрастни +1 дете (6-11,99 г.) AP	297.00	346.50

ОТСЪТПКИ ЗА РАННИ ЗАПИСВАНИЯ

ЗА РАБОТЕЩИ В „АРСЕНАЛ“ АД

- 01.03.2022 г. - 31.03.2022 г. - 20%
- 01.04.2022 г. - 30.04.2022 г. - 15%
- 01.05.2022 г. - 31.05.2022 г. - 10%

ЗА НЕРАБОТЕЩИ В „АРСЕНАЛ“ АД

- 01.03.2022 г. - 31.03.2022 г. - 15%
- 01.04.2022 г. - 30.04.2022 г. - 10%
- 01.05.2022 г. - 31.05.2022 г. - 5%

Максимално настаняване в стаите:

Двойна стая DBL - 2+1 (две единични легла)
 Тройна стая TRL - 3 или 2+2 (три единични легла)
 Апартамент AP - 3 или 2+2 (спалня и хол с разтегателен диван)

Пояснения на цените от таблицата за настаняване в двойна/тройна стая при минимум двама възрастни в стая:

*Едно дете от 0-5,99 г. е безплатно, но не се обслужва с отделно легло. (по желание може да се осигури допълнително легло за детето срещу 20 лева на ден фиксирана сума без допълнителни отстъпки от цената, но само с предварителна заявка и при възможност отстрана на хотела.)

*Второ дете от 0-5,99 г. на допълнително легло заплаща 50% от цената на възрастен.

*Дете от 6-11,99 г. на допълнително легло заплаща 50% от цената на възрастен, а на редовно - 80% от цената на възрастен.

Пояснения на цените от таблицата за настаняване в апартамент при минимум двама възрастни в стая:

*Едно дете от 0-5,99 г. - безплатно, но не се обслужва с отделно легло. (по желание може да се ползва диванът от детето срещу 25 лева на ден фиксирана сума без допълнителни отстъпки от цената).

*Дете от 6-11,99 г. на допълнително легло - 50% от цената на възрастен.

* Трети възрастен на допълнително легло - 80% от цената на възрастен.

Забележки:

1. Не всички стаи позволяват да се внесе допълнително легло или кошара. Заявяват се предварително в резервацията.
2. Внасянето на допълнително легло значително намалява свободното пространство в стаята.
3. Допълнителното легло в апартаментите е под формата на разтегателен диван.
4. Хотелът разполага с 4 апартамента и всички те са разположени на висок етаж с гледка към морето.
5. За удостоверяване възрастта на децата е необходимо да покажете акт за раждане на receptionата при настаняването.

Условия за резервация:

След подаване на писмена заявка (по e-mail или от формата за запитване на сайта на хотела) и потвърждение от страна на хотела туристите внасят минимум 30% депозит, а сумата се доплаща до 7 дни преди настаняване. За всички резервации, направени през завод „Арсенал“, доплащанията ще са на място при настаняване.

За резервациите за 2022 г. в хотел „Арсенал“ ** - гр. Несебър важат условията от 06.04.2020 г. за отмяна на резервации, описани по-долу, независимо от риска от Covid 19.

Справки и записвания:

Синдикален комитет на КНСБ в „Арсенал“ АД и в синдикалните организации по заводи в дружеството, както и на телефони:
 0888582673; 0431/62207 или вътр. 21-56.

В СТАЯТА: баня и душ, климатик, TV, телефон, мини бар /празен/, балкон, ежедневно почистване на стаята.

ИЗХРАНВАНЕ: блок маса и бар в ресторант на хотела (зала на закрито и лятна градина).

БЕЗПЛАТНИ УСЛУГИ: открит басейн с чадъри и шезлонги с работно време от 07:00 ч. до 22:00 ч. /след 22:00 басейнът се дезинфекцира/; фитнес уреди на открито; детски кът на открито; Wi-Fi (безжичен) интернет във фойюто на хотела - 24 часа; ежедневно почистване на стаяте (кърпите се сменят на 2 дни, а бельото на 3 дни).

ПЛАТЕНИ УСЛУГИ: билиard, електронни игри - с жетони от машина; индивидуален сейф в стаята - 2.00 лв. на ден /заплаща се на receptionата и не се изисква предварителна заявка/; за ползване на бебешка кошара с матрак - 10 лева на ден /заплаща се на receptionата, но се заявява предварително в резервацията и е според наличността/; паркинг - 5.00 лева на ден (лек автомобил) за гости на хотела /заплаща се на входа на паркинга, но се заявява предварително/ .

ВАЖНО!!! ВХОДЪТ ЗА ПАРКИНГА СЕ НАМИРА НА ГЪРБА НА ХОТЕЛА!

ПЛАЖ: Градски обществен. Свободна и платена зона. Чадъри и шезлонги на платената част от пляжа се заплащат според зоната и концесиона.

УСЛОВИЯ НА ХОТЕЛА: Изхранване по програма All Inclusive (закуска, обяд, вечеря с включени безалкохолни и алкохолни напитки) съобразно указанията на Министерството на туризма за предпазване от Covid 19.

ЛОБИ БАР - 07:30 - 22:00 - безалкохолни и топли напитки от пост микс машина, както и алкохолни напитки българско производство.

POOL BAR - отворен в силен сезон/ - 09:30-17:30 - безалкохолни и топли напитки от пост микс машина, както и алкохолни напитки българско производство.

РЕСТОРАНТ: **Закуска** - 07:30-09:30 - блок маса и бар с безалкохолни и алкохолни наливни напитки българско производство.

Обяд - 12:00-14:00 - блок маса и бар с безалкохолни и алкохолни наливни напитки българско производство.

Вечера - 18:30-20:30 - блок маса и бар с безалкохолни и алкохолни напитки българско производство.

Настаняването в хотела започва след 15:00 часа!

Освобождаването на стаите е до 12:00 часа!

Всички нови туристи започват с вечеря и приключват с обяд, като стаите се освобождават с ключ на receptionата до 12 часа.

В хотела не се приемат домашни любимици!

Условия за отмяна на резервация от страна на туриста:

1. Отмяна на резервация без неустойка се прави до 7 дни преди датата на настаняване.

2. При по-малко от 7 дни преди датата на настаняване неустойката е в размер на 100% от стойността на резервацията.

3. При по-ранно освобождаване на хотела неустойката е 100% от стойността на резервацията.

4. Промени по резервации се правят до 7 дни преди датата на настаняване и само при възможност от страна на хотела.

Продължава от стр. 1

...ЖЕНИТЕ В БЪЛГАРСКАТА НАУКА

В изложбата присъстват изявени жени-учени, доказани специалисти в областите химия, физика, биология, генетика, космически науки, литература и изкуство, с техния огромен принос в изследователската работа и науката. Тук има инфор-

мации за Румяна Георгиева, първата жена член-кореспондент на България, което се случва през 1952 година. Тя е номинирана за академик през 1961 година. През 80-те години на 20 век БАН избира и първите жени за свои чуждестранни член-кореспонденти със заслуги за развитието на българската наука.

Тук на снимка на археолози от 1949 г. присъства и Мария Чичикова, носителка на наградата „Александър Фол“, която ежегодно се връчва в Казанлък. Тя е една от жените-учени, посветили се на изучаването на тракийската цивилизация и участвала в откриването на древния град Севтополис в днешния ѝз. „Копринка“.

На един от постерите е представена британска историчка и писателка Мерсия Макдермот, чуждестранен член на БАН от 1987 г. и доктор хонорис кауза на Софийския университет от 2007 г. Тя е автор на книги за Левски, Гоце Делчев и Яне Сандански.

Данните на ЮНЕСКО сочат, че 28% от изследователите в света са жени и само 3% от научните нобе-

лови награди са били присъждани на жени. Ето защо програмата на ЮНЕСКО за жените в науката следва девиза: „Светът се нуждае от наука, а науката се нуждае от жени“. Справочникът и документалната изложба са реверанс към

всички представителки на нежния пол, посветили се на научните изследвания, които са в основата на развитието на човечеството.

Директорът на ОБ „Искра“ подчертава, че с настоящата изложба продължава доброто сътрудничество между библиотеката и коалиция „Алтернативата на гражданите“, които даряват ценни издания за библиотечния фонд. Тя връчи „Свидетелство за дарение“ на Владимир Чучумиев за неговото поредно дарение от книги за библиотечния фонд. Той предоставя на културния институт 25 тома научно-популярна и художествена литература, включително на български и английски език.

На събитието присъстваха още общественият посредник Гинка Щерева и ученици от осми клас на ПГ „Иван Хаджиенов“, водени от тяхната учителка по български език и литература Йовка Чорбаджийска.

Одесия Младенова

109 години от Одринската епопея

КАЗАНЛЪЧАНИН РАЗВЯВА БЪЛГАРСКОТО ЗНАМЕ НА ОДРИНСКАТА КРЕПОСТ

На 13 (стар стил) март 1913 година Българска армия превзема крепостта Айваз баба край Одрин по време на Балканската война. Това е една от най-силните крепости в Югоизточна Европа и стратегически пункт по пътя към столицата на Османската империя Цариград. До този момент, считан за непревземаем, фортът пада под силата на българската военна стратегия и безпримерната храброст на българските воинци и офицери. А човекът, който бележи победата с развяването на българския флаг, е дребничкият, но живав и изключително подвижен 22-годишен младеж Антон Иванов Момчев от Казанлък. Героят от Одрин е дядо по майчина линия на

казанлъчаните, брат и сестра, Маргарита и Стефан Папукчиеви.

Антон Момчев е роден през 1891 година в Казан-

Форт Айваз баба - 13.03.1913 г. Части на Втора Българска армия пред превземането съръжение - сн. dir.bg

льк. Има 5 сестри и един брат – Зоица, Пеша, Велика, Радка, Тота, Костадин. Има и млечен брат Григор, когото майка му кърмила заедно с него – от кметството дали бебето на младата жена, защото нямало

кой да се грижи за него.

Антон Момчев работил като бояджия. Наемали го предимно розотърговците и богатите казанлъчани, но майсторът му се разчуял и в съседните градове. Търсели сръчния Антон и от Стара Загора. И това се оказало съдбовно. Там се запознал с бъдещата си съпруга Мария – тя продавала обувки в дюкян на баща си. Женят се и им се раждат 4 деца – един син, който обаче умира като малък, и три дъщери. Една от тях – Тодорка, е майката на Маргарита и Стефан Папукчиеви.

Само на 22 години Антон Момчев участва в Балканската война в състава на Втора българска армия. Той е един от хилядите храбри български мъже, които се бият като лъзове при превземането на Од-

ринската крепост – фортът, който бил смятан за най-добре укрепено и защищено военно съоръжение в Европа. На него повърват и една от най-важните мисии – да се покатери и да свали турското знаме, а на негово място да развесе българското. Задачата е изпълнена.

Антон Момчев присъства и на освещаването на Паметника на Свободата на Шипка на 26 август 1934 година. По това време той бил в Габрово, но нито за миг не се поколебал и поел нагоре към върха заедно със съпругата и невръстните си деца, за да бъде част от този величествен исторически момент.

Юлия Младенова

КАЗАНЛЪШКАТА „ТРАДИЦИЯ“ С НОВИ ОПЪЛЧЕНСКИ УНИФОРМИ

Нови опълченски униформи за първи път показаха Регионален клуб „23 пехотен Шипченски полк“ към Национално дружество „Традиция“ по време на честванията на 3 март 2022 г. За първи път

кратения срок за обучение на българските опълченци, се предвижда те да изпълняват само охранителни и конвойни задачи. Българите обаче показват много добри резултати в учебни-

тия, се дължи на много труд и вложени лични средства от членовете на клуба“, докладва той.

Като член на Управителния съвет на НД „Традиция“ Николай Байнов отговаря за съставянето на Културния календар за 2022-ра. Включени са над 50 големи и малки инициативи, представяни и исторически възстановки. Клубът традиционно е домакин на голямото събитие, посветено на подвига на четата на Хаджи Димитър и Стефан Караджа на Бузлуджа. Казанлъчани осигуряват пребиваването на колегите си от „Традиция“, безпечават муниципите, както и цялостната организация на събитието. „По време на такива мероприятия ангажиментите са много – посрещане на колегите, проверка на оръжието, на мерките за безопасност и т.n. При такива възстановки се възпроизвеждат хиляди халосни изстрела. Към всяко оръжие има монтиран специален адаптер, който не позволява да стават грешки, например, да бъде зареден боен патрон, с който да се стреля“, сподели Николай.

През тази година мъжете от казанлъшката „Традиция“ ще участват и в серия от възстановки, свързани с Априлското въстание – в Баня, Панагюрище, Клисура, Дряновския манастир (през април и май), други, свързани с боевете за Стара Загора и Шипка (през юли и август). През септември край Троян ще припомнят за голямата Дойранска битка. В казанлъшкия клуб в момента членуват 18 души, съвсем скоро предстои да се увеличат. Клубното знаме вече е готово – то е реплика на знамето на 23 пехотен Шипченски полк и също ще бъде показано.

Димитър Бахчеванов

неговите членове бяха с новото оборудване на тържествената заря-роверка в Казанлък и на почетния каруал на Шипка.

Председателят на организацията Николай Байнов обясни, че новите униформи са не само точна реплика на одеждите на опълченците, като бой кочета, кройка, пагони и други атрибути, но и платът им е максимално близък до автентичния. Николай ръководи организацията от 2010 година. „Оръжиета, които показвахме с членовете на клуба, са пушките „Крънка“ и „Бердана“, с които са били снабдени опълченците“, разказва Николай Байнов.

„Първоначално за нуждите на опълченето „Славянският комитет“ закупува от Германия трофеини френски пушки „Шаспо“, модел от 1866 година. Те не са добри, тъй като патронът е хартиен, ударникът (иглата) пробива целия патрон, за да се възпроизведе стрелба, а гуменият уплътнител изгаря на всеки 30 изстрела и се налага да бъде подменен. В началото, поради съ-

те стрелби, поради което са включени в основните бойни действия, а „Шаспо“ е заменено по време на войната с по-добрите образи – „Бердана“ и „Крънка“. Интересен факт е, че опълченците използват и трофейна пушка „Снейдер“, която била с калибър, близък до този на „Крънка“. Освен това, боеприпасите на противника можели да се използват и от опълченците, но мунициите на „Крънка“-та не ставали за „Снейдер“-а, разказва Николай Байнов.

Клубът има различни униформи, оборудване и въоръжение от Първата българска държава, хайдутите, четниците, опълченците, на армията ни по време на Балканските, Първата и Втората световни войни. „Изработката на всеки един наш атрибут отнема много време, правили сме много продължителни проучвания, включително и със специалисти от различни исторически музеи. Крайният резултат, който се вижда на нашите съби-

ДЕЦА ПИШАТ СЪС СЪРЦА СИ ЗА ЛЕВСКИ

В памет на Васил Левски учениците от 8 клас на ПГ „Иван Хаджинов“ са написали общо 104 текста – есета и писма, в които споделят своите мисли за Апостола. Великолепни текстове на деца, които пишат със сърцата си. Не знам как се е чувствала тяхната учителка по български език и литература Йовка Чорбаджийска, когато ги чела, но аз имах възможността да прочета няколко от текстовете и съм горда с тези деца.

Йоана Антонова Глутникова от 8 „а“ клас, Ганчо Георгиев Понdev – 8 „г“, Денислав Петров Петров – 8 „г“, Никола Михайлов Кръстев – 8 „в“, Боян Николаев Колев – 8 „в“, Георги Венелинов Георгиев – 8 „в“, Борислав Атанасов Атанасов – 8 „а“, Златомир Антонов Чоков – 8 „а“, Кристиян Емилов Сургучев – 8 „б“, Венцислав Андонов Ангемов – 8 „г“, Денислав Илиев Илиев – 8 „г“, Румен Тихомиров Величков – 8 „а“. Във всеки брой на в. „Трибуна Арсенал“ ще представяме тези текстове, като за начало започваме с писмото до Левски на Георги Георгиев.

Юлия Младенова

Дяконе,

Аз съм едно обикновено българско момче. Макар и още малък, 14-годишен хлапак, съм впечатлен и възхновен от теб като личност. Ти си събрали всички добродетели: честност, решителност, привързаност към род и родина, доблест, човек с главно Ч. Твоята борбеност и упоритост е пример не само за мен, а за всички, които те тачат.

Питам се какво те е накарало така самоотвержено да се отдадеш на святото си дело...

...Бил ли си сигурен в добрия край на твоите дела? ...
Дяконе, даваш ли си сметка колко си важен. Ти си обединител на нацията заради твоите дела и постъпки. Сега в България в твоя чест има около седемстотин учебни заведения, улици и булеварди, спортни съоръжения и други национални обекти, които носят твоето име...

...Времето, в което ти си живял, и времето, в което аз живея, са много различни. Хората също много са се променили. Има такива, които запазват моралните си принципи и познават своите корени и традиции, но има и лоши хора. Ако днес ти беше жив, аз щях да те въведа в нашия модерен дигитален свят. Щях да те запозная с електронни устройства, да те научя на комуникация чрез социални

и
...Знаеш ли, Дяконе, мъдростта на времето се крие във всичките му измерения: минало, настояще и бъдеще. В този смисъл твоята крилата фраза е много точна и вярна: „Времето е в нас и ние сме във времето, то нас обръща и него обръщаме“.

Георги Венелинов Георгиев, 8 „в“

Николай Боримечков:

РАБОТАТА СПОРИ, КОГАТО КОЛЕГИТЕ ТИ ПОДАДАТ РЪКА

Майсторът с героичната фамилия е част от екипа на 1/256

Николай Иванов Боримечков работи като шлосер в 1/256 от 2016 година, но вече е записан в Алеята на славата – през 2020-а. Така, за този не много дълъг период, той не само овладява нова трудова квалификация, но и доказва на практика високия професионализъм, който винаги е проявявал през годините.

Николай е казанлъчанин, но родът му произхожда от Дъбово. От там идва и неговата фамилия, която винаги води до асоциация с популярния герой на Иван Вазов – Боримечката. Гордее се, че повтаря цялото име на своя дядо – Никола

годишната съвместна работата на хора в един екип носи само предимства. „Всички се познават, знаят, че могат да разчитат на теб, както и ти на тях. Когато си старателен и прецизен в работата, колегите и ръководителите те ценят, а взаимната лоялност е най-добрият атестат за дадена фирма или организация“, допълва майсторът от 1/256.

Връзката на Николай с „Арсенал“

акто за повечето казанлъчани, започва още от семейството. Съпругата му Маргарита работи в един от цеховете на завода като ОТК. Тъщата и тъстът – Елена и Атанас, също са арсеналци, родителите му, както и други негови роднини и близки, също са работили навремето в завода. Арсеналската традиция днес има и своето естествено продължение в лицето на най-малкия син на Николай и Маргарита – тригодишият Емилиян, който е възпитаник на заводската детска

Иванов Боримечков. Николай-младши се интересувал откъде идва родовото му име, но не успял да открие категорична информация. „Единствено то си сигурно нещо е, че това фамилно име се среща само в 2-3 рода в България, основно в района на Подбалкан“, разказва Николай. Вероятно затова и патриархът на българска литература Иван Вазов, който е роден в Сопот и е бил запознат добре с характерните имена на хората от този край, е решил да нарече така един от най-ярките си литературни герои в своя роман „Под игото“.

Навремето Николай Боримечков завършва Средното професионално техническо училище (СПТУ) по строителство в родния си град, сега в сградата е Техническият колеж - Казанлък. В началото на своя трудов път дълги години работи по проработата още от школската скамейка професия, във фирма за поставяне на дограма. Тъй като не е от хората, които често сменят работата си, той се труди на последната си mestоработа около 12 години и само преустановяването на фирменията дейност го кара да тръгне в друга посока по трудовия си път.

„Да търсиш промяна, за мен означава, че нещо някъде не е наред – или в теб, или във фирмата“, споделя Николай, обяснявайки трудното, но наложително тогава решение да смени работното си място. Но пък смята, че изборът му да дойде в „Арсенал“ е най-правилният. „Много добре се чувствам тук“, кратично признава той. Според него, дъл-

в техническите екипи при представяния на продукцията на „Арсенал“ пред чужди партньори извън границите на България.

В армията е първият му досег с оръжията

Николай не смята, че постигнатото в завода е повод за възгордане, но не крие, че получено признание го радва. Признава, че до въстъпването си в завода не е имал много досег с оръжие. За разлика от някои други арсеналци, не се увлича по лова. Роден през 1979 година, той хваща последните години на редовната наборна военна служба. Войникът изкарва в Елховския край, на границата. Точно по това време тогавашните Границни войски започват да се преформират в „Границна полиция“. Службата по охраната на държавната граница е напрегната, отговорна, а Николай я изпълнявал старательно и стриктно, включително многократно е участвал в групи, задържал и нелегални емигранти, опитващи се да влязат незаконно в страната ни. В онези години за първи път отблизо се запознава с устройството на прословутия автомат „Калашников“, който никой от мъжете, преминали през редовна служба, не може да забрави до края на живота си. Тогава обаче Николай не подозира, че по-късно ще бъде част от общността на казанлъчките оръжейници.

„Както всяка техническа работа и тук, в цеха, дейностите са ми интересни, особено когато трябва са се усвои нещо ново, което се въвежда за първи път. Извън завода обаче не се опитвам да се занимавам с технически дейности, особено с такива, които не съм правил и не познавам. Смятам, че всяка работа си иска майстора, затова предпочитам да се доверя на хора, които са доказали своите качества в дадената област. Смятам, че професионализмът заслужава уважение и трябва да се ценят, независимо в коя сфера на живота се проявява той“, казва Николай Боримечков.

Въдицарството е неговото хоби

Риболовът е важна част от живота на Николай, като в това има и известна символика – носи името на светец-покровител на рибарите и моряците. Това негово увлечение възприема още от детството. Днес му помага да си почине активно, избягвайки делничните житетски грижи. „Основно практикувам речен риболов, любимо място са ми пресените край Шаново. Не участвам в състезания, хобито ми е за удоволствие, а то дава повод и за хубави излети със семейството“, разказва Николай.

Часовете с въдицата край реката за него са по-сладки от ястията, пригответи от

хванатата риба. Няма рекорден улов, но има не малко добри слуки. Най-големият шаран, закачил се на кукичката, бил около 4.5 килограма.

Димитър Бахчеванов

„АРСЕНАЛ“ АД - КАЗАНЛЪК
 търси да назначи за нуждите на
 Инструменталния завод
 работници по следните професии:

- 1. Шлайфист;
- 2. Стругар;
- 3. Фрезист;
- 4. Шлосер-инструменталичник;
- 5. Координатчик.

• Изисквания:
 - Завършено средно образование;
 - Умения за самостоятелна работа по професията.

„Арсенал“ АД е най-големият работодател в България в сфера „Машиностроение“, с широка и разностранна социална политика – предоставят се месечни ваучери за храна, осигурени са столово хранене и редица други придобивки.

Желаещите да кандидатстват за позициите могат да изтеглят документи от сайта на „Арсенал“ АД www.arsenal-bg.com/kadri или да ги получат от Офис № 1 – Пропуски, на централния портал от 07.00 до 17.00 часа.

Попълнените документи могат да бъдат изпратени на електронен адрес kadri@arsenal-bg.com или да бъдат подадени на място на адрес: гр. Казанлък, бул. „Розова долина“ № 100, Офис № 4 – всеки делничен ден.

Телефон за контакти: 0885079187

ДАЛЕЧНА И НЕПОЗНАТА: АМАЗОНИЯ

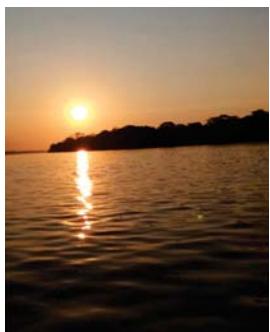
Своя разказ за Перу казанълчанката Маргарита Папукчева нарича „опит за пътепис“. В този неин опит, събрал преживяванията от една все още заблънена в тайнственост страна, се открояват емоциите ѝ от пребиваването в Амазония. В тези студени дни, когато Баба Марта ни поднесе сняг и минусови температури, се надяваме разказът за топлата джунгла да лада ви зареди с положителна енергия.

край на акта започват да се „хвалят“, издавайки тройно по-силен шум. Накрая умират от изтощение.

Изумителните изгреви и залези по Мадре де Диос.

Един от гидовете ни разказваше за това, как е бил няколко пъти на експедиция

в джунглата за издиране и картотекиране на неизвестни племена. В една от екс-

педициите, преминавайки от вече известни племена към неоткрити до момента, пренощували в познато племе. На тръгване шаманът ги предупредил да не вземат от новото племе нищо, по никакъв повод. Тръгнали мъжете през джунглата. Но им свършила храната и водата. Когато стигнали до новото село, в него нямало никой. Не било удобно да влязат и да се хранят при положение, че домакините липсват. Преспали отново в гората. На сутринта, още по-гладни и жадни, се прътъкнали и видели, че има само няколко жени и малко деца. Надвечер дошъл шаманът на селото и им казал, че на другия ден ще ги поканят, като им устроят посрещане. Отново пренощували между дървата. На следващия ден по обяд ги поканили. Направили маса само за тях. Накарали ги да седнат и започнали девойки да им поднасят храна. В този момент нашият човек се сетил за предупреждението на шамана от предното племе. Казал на спътниците си да не докосват нищо. Картиката била следната: гостите седнали пред изпълнена с лакомства маса, а срещу тях, в мълчание и очакване, стоели изправени домакините. По едно време готвачът на групата не издържал и започнал да се храни. Тогава избухнала веселба в племето. Оказалось се, че той трябва да се ожени за момичето, поднесло съответното блюдо. Да, ама мъжът си имал годеница и не искал да се жени. След като открила новото племе, експедицията трябвало да се върне, за да вземе доку-

менти за картотекирането му и за нотариален акт на земята, върху която живее, и отново да дойде, за да ги предостави на шамана. Но племето за нищо на света не пускало готвача. След дълги преговори се разбрали да го оставят и, ако той консумира брака си, ще остане тук завинаги, но ако се въздържи, че си го вземат обратно. Минали месеци, докато групата отново се добрала до селото. Младежът с огромно усилие се бил въздържал. След приемане на доказателствата, шаманът го пуснал по живо, по здраво. Но, като стигнали до града, се окказало, че годеницата му вече не го чакала. А след известно време в градчето се появила и онази девойка от племето. Била прокудена от селото, защото не била

достатъчно женствена и не успяла да съблазни мъжа си. Младежът й помогнал да се адаптира на новото място и останали приятели до край.

Още не бяхме се огледали и местният гид ни изведе на първата разходка в джунглата. Показа ни зъвничево дърво, желязно дърво, различни видове лиани /ходеща, маймунска стълба, еротична .../. Видяхме два вида термити: дървесни и земни. Между другото ни препоръчах, ако се изгубим в джунглата, да ядем термити. В тях имало всичко необходимо за поддържане на живота. Предупреди ни, че плодовете може да са отровни. Видяхме тарантула, различни видове птици. Неусетно стигнахме до едно езерце. Преди две години водачът ни видял тук двуметров черен кай-

ман, който бързо се скри във водата. Стигнахме до езерото Сандовал. Божествено езеро в Амазонската джунгла, 3 км дълго и 1 км широко, разположено на 5 км от град Пуерто Малдонадо. Дълбочината му е от половин до 3 метра. Водата е със средна температура 26° С. Езерото Сандовал е дом на 4-метрови

и каймани, гигантски нури, жизнерадостни видри, на много видове маймуни и птици. За орнитолозите – хоаации, земеродно рибарче

и корморани. За зоологите – различни видове маймуни сaimiri, капуцини.

През нощта ходихме на „лов“ за каймани. Качихме се на лодка и потеглихме срещу течението на Мадре де Диос. В един момент моторите спряха. Постояхме за кратко в тишина и тъмнина и след това гидът ни започна да осветява водната повърхност. Забелязахме цифтове светещи точки. Разбрахме, че това са очите на каймани. Приближихме единния бряг и видяхме десетки бебети каймани. А когато стигнахме до другия бряг, водачът ни изведнъж скочи на сушата и след малко донесе в ръце едно около 50-сантиметрово каймансче. След кратка фотосесия го

Въпреки това, в парка има 4 амазонски племена, които се заселили тук преди много векове и се считат за част от неговата природна система.

След „Ману“ потеглихме с лодки по реката, под тунел от растителност. Видяхме един двуметров черен кай-

ман, който бързо се скри във водата. Стигнахме до езерото Сандовал. Божествено езеро в Амазонската джунгла, 3 км дълго и 1 км широко, разположено на 5 км от град Пуерто Малдонадо. Дълбочината му е от половин до 3 метра. Водата е със средна температура 26° С. Езерото Сандовал е дом на 4-метрови

така, с приключенията в Амазония, измисля едно не забравимо пътешествие в Перу, в непознати земи и различни култура, бит и история!

Маргарита Папукчева, специално за читателите на в. „Трибуна Арсенал“

Събуждането на джунглата сутрин беше невероятно. Първо започват да реват маймуните – ревачи. Малко след това се събуждат птиците в техния многогласен хор. Накрая са цикадите. Те правят невероятен шум, който може да се сравни с излиташ самолет. В началото тези насекоми издават шум със стъргане на крилата в тялото си, за да привлечат женската. След

клоните на над 30 метра височина, видяхме маймуни.

АРСЕНАЛЕЦ МАЙСТОРИ УНИКАЛНИ КУКЕРСКИ МАСКИ

Има едни хора, тип „последни мохикани“ – човеки на ентузиазма, на направленото с ръчен труд и на идеята, че на този свят не се живее само за единия хляб. Един такъв „образ безподобен“ намираме с помощ от приятелка в халетата на Завод 1. Чудно, че го откриваме чак сега. Защото този „рядък екземпляр“ е арсеналец откакто се помни, а това е много време – от неговите над седем лични десетилетия, над пет са преминали с ежедневен пропуск през портала на казанлъкската оръжеиница, нишо че е родом от Павел баня и никога не е спирал да живее в близкия до града на розите балнеоложки курорт. За местните градът на минералната вода обаче си има и други традиции. От малки павелбанци не пропускат нито една пролет без яростна гонитба на злите духове. С кукерска гълъч, разбира се! Така и нашеңец Станчо – Иванов, Чолпанов. Последният майстор на кукерски маски, изработени по стар, предаван от предците, тертип. Иначе – човекът за всичко – „поддръжка“ към Завод 1 – „чисто-кръвен арсеналец“.

„Ценен съм, щото съм сам, малко останахме такива из „Арсенал“, навремето бяхме седем души строителна поддръжка, казва Станчо не без ирония към „демократичните времена“, които променили всичко. Извън хода на времената, истината е, че в неговия живот големите промени са малко. Той все така си живее в Павел баня, все така, от 1967 -ма без две години казарма, идва в

е спирала да пее. Пее, та се къса. „Как стават нещата?“, питам. „Трябва да го видиш, че да разбереш“, е отговорът на Станчо, който се усмихва тънко под засукания мустак с готовност да ми открие отколешни тайни. Понеже няма как да видя, майсторът вади от джоба си химикал и прегънат на две листче и почва да чертая: „Да е нагледно!“. Без чертеж не става, разбирам – в тая

работа всичко се мери, крои и съшиваш по личните мерки на човека, който ще носи маската. По личните мерки! – ето затова в кукерските маски няма ширпотреба и няма как и с тях китайците, които правят дори мартеници, да залеят и този пазар. И затова Станчо е последният мохикан на павелбански маски по начиня, по който се правят от време оно.

„Някои опитват иначе, ама не им се получава!“, обяснява той. И продължава да чертае: лице – три реда шарки – уста – нос – вежди – очи! Очите – навкрай! Те се „дупчат“ по мярката на мъжа, който ще слага маската. И е много важно, за да вижда, иначе няма как! Взимам обезделено мярка! Всичко се мери!“. Важни са и други „подробности“ – връзките, които придръжат към кръста цялата маска – от главата, през гърдите, към гърба. Без мярка не е същото, цялата „конструкция“ – от куклата-бебе на върха на кукерската „пирамида“ до пояса с хло-

пките, може да се срути още при първия мощн подскок в танца за гонитба на злато. Тоя танц не е за всеки. Трябват як кръст, добра стойка, мъжки мускули и мерак!

**Станчо гони Злато
циял живот**

От малък се запалил „да играе“ по Сирни Заговезни. Покрай комшия, който също скочава на всеки кукерски сбор. От него научил и занаята с маските. И тайните му. За маските трябва коза коза, но не каква да е! От всяка коза маска не става, само от червена! „Но вече почти няма червени кози, взехме напоследък да слагаме и от други...“. Кожата следва хубаво да се одре, хубаво! И да се опъне както трябва. Да се изсуши добре изпъната. Чак тогава може да се крои. Маската може да се носи и да се държи права, само ако е правилно опъната на дрянов чатал, научават от майстора. Брадата, която виси под очертаната с бяло върху черното лице паст, всъщност, е козя опашка. Мустасите са от вълна. „Има си тънкости“, разкрива майсторът. Не на последно място е важно точното очертание по размера на човека – от раменете до лицето. „Къдрарат“ покрай лицето се шие на машина. С острото навънка! Станчо чертая страшните „зъби“ край черното по овала на кукерското лице – да бъде бяло и червено! Маската се носи от мъжа на голо, ако не броим специалното елече, обяснява стария играч.

Играя, откакто се помни

Само последните години поспрях, заради проблеми с кръста, но си имам костюм и го давам на едно момче – да излизга с него на игрите“, споделя Станчо. Десетки, че може и над сто маски да е направил той през годините – „идват отвсякъде, особено преди празника“. Тази година преди игрите в Павел баня, който бяха на 6 март, Станчо пак си беше взел

седмица платен отпуск, че да смогне с маските: „Заложил съм десет нови кожки“. Идват много млади хора, най-малката маска ми е за едно четиригодишно момче, казва майсторът. И от съседните села идват – Дунавци, Сахране, Габарево..., той е кроил и шил маските на цели читалищи групи. В по-далечното Търнине маските са по-различни. По други краища – още повече! Станчо знае, защото, като самодеец с читалищния състав, е обиколил кукерските празници къде ли не у нас – Ямбол, Перник, Калипетрово, Елхово, Габрово... Затова Станчо уточнява, че в Павел бания:

Ние сме Старци

Местните кукери-плашилки се наричат „Старци“. Обичаят е да ходят от къща на къща по Сирни Заговезни и, прогонили злите сили от всеки дом в селото, да се сбират навкрай на мегдана, където играят танц за здраве и берекет под мощния рев на своите хлопки, окачени на кръста. Хлопките на Станчо били общо към 30 килограма в осем броя. Купил ги през 1989-а от Долна бания, софийско. Май ги правели от стари джанти за камиони. Ама вече по-тънели от игра. „И лопките имат тайни!“. Песента им не е проста работа. За да е по-звукучна, ги правят двойни – с още едно звънче под „чепурката“ на голямата хлопка. Окачвали се в нея през кука със синджир.

Куклата на върха на кукерската маска Станчо не знае как се е появила в традицията, но знае, че без нея не може в Павел бания и околностите. Панталоните в неговите костюми са „обезательно с кант бяло-зелено-червено“! Цървулият са ръчна направа от телешки бокс, има и навъча на прасците. Но и там вече традициите се съблъскват с реалността – навъча трудно се намират, днес ги заместват с бели чорапи плюс „кадънки“. Няма и телешка кожа, едно време я взимали от габровския завод за обувки. Взимали и черния вълнен плат за лицето от фабрика „Благоев“ в Казанлък, но и няя вече я няма. А за лицето си трябва твърд като сукно плат, иначе увисва: „Всичко за маските все по-трудно се

доставя...!“. Все по-трудно и майстори се намират. Затова Станчо казва: „Правя ги и ще ги правя, докато мога. Нямам как да не правя, няма и кой друг...“. Маските отнемат цялото му свободно време. Ако не броим домашните животни. Някога отлеждал добитък, но сега си има само домашни любимици. Най-добрият приятел на човека са кучетата, убеден е Станчо. Да ги гледа, да го посрещат и изпращат, това му е повече от хоби: „Всякакви имам, различни породи. Лиса, Белка, Пухчо...“. Гледа на тях като на хора. Купува им специална храна.

За своето житие-битие майсторът на маски и човекът-поддръжка в Завод 1 разказ-

„Арсенал“ всеки Божи ден с „рейса“ или с колите на приятели, а вечер се връща обратно. При маските, които десетилетия тъкми, и при животните си, с които не се разделя. Със Станчо „крадем“ малко време от работата му. Той постоянно си гледа часовника, защото „има много важна работа“ и съжалва, че няма как да си говорим у тях, при опънатите кози кожи и шевната машина, която и тази година преди кукерските дни в Павел бания и околията не

ва с фино чувство за хумор.

Като един истински Чудомиров нашеңец,

той гледа на живота с известна доза приятелска на- смешка. Но към работата си в завода е повече от сериозен. Отдавна е пенсионер, но продължава да идва в „Арсенал“, докато може. Не може обаче този разказ за Станчо Чолпанов да продължи вече. Часовникът му отмерва точното време за целта и той бърза обратно към цеха: „Имам много важна работа, няма кой друг да я свърши“.

**Диана Рамналиева,
с благодарност към
Добрина Коскин**

РУЖА ДЕЛЧЕВА

За такава Албена мечтаех, когато писах. Йордан Йовков

Наричат я „стихията на българския театър”, а тя наричала театъра „живот и страст”.

Ружа Делчева /1915-2002/ е българска актриса, блестяща на сцената цели 50 години. Народна артистка. Член на Съюза на артистите и негов председател от 1968 до 1970 г. Член на Съюза на филмовите дейци.

В Народния театър, на телевизионния и на големия екран създава незабравими образи. Сред големите ѝ театрални роли са Маша от „Три сестри“, Костанца от „Свекърва“, Беатриче от „Херцогинята от Падуа“, Хестър от „Жена без значение“, Рада от „Под игото“, Екатерина от „Майка на своите деца“, Дена от „За честта на лагона“ и много други. Участвала е във филмите „Страхил войвода“, „Години за любов“, „Цар Иван Шишман“, „Куче в чекмедже“, „Тази хубава зряла възраст“.

Уникални са ролите ѝ в режисирания от Хачо Бояджиев телевизионни музикални комедии: мадам Злата в „Криворазбраната цивилизация“ от Добри Войников и баба Марта в „Зех тъ, Радке, зех тъ!“ от Сава Добродини.

Удостоена е със званието Герой на социа-

листически труд. Три пъти е лауреат на Димитровска награда. Носителка е на ордените „Георги Димитров“ и „Стара планина“ I степен.

Почетен гражданин е на Стара Загора.

За нея Севелина Гърова е написала книгата „Ружа Делчева“, 1971. През 1989 г. излиза документалният филм на Галина Кралева „Ружа Делчева“.

Старозагорка. Тя е от знаменитото поколение български артисти, заедно с Константин Кисимов, Иван Димов, Стефан Гецов, Георги Парцалев, Невена Кокanova, Любомир Кабакчиев, Апостол Карамитев, Николай Бинев, Таня Масалитинова, и сред големите имена – Наум Шопов, Васил Михайлова и др., развили своя талант в Стара Загора, където е родена на 2 август 1915 г. Баша ѝ загива в Първата световна война. До 1934 г. Ружа Делчева била ремесън отговорник на три гимназии в родния си град, след което две години техническо лице към ЦК на нелегалната комунистическа партия. Владеела перфектно немски, била говорителка в немското радио при гастроли на Народния театър в Германия през 1941 г. с „Хъшове“.

Театралната школа. От същем млада Ружа Делчева имала привлекателна външност, пълтен, мек и топъл глас, искрящ поглед и обноски на истинска звезда. Била само на 20 години, когато я приемли да учи актьорско майсторство в Държавната школа към Народния театър при проф. Николай Масалитинов, която завършила през 1937 г.

След години в едно интервю с усмивка, че си спомни за първата си среща с Масалитинов. „Може ли да си подвидните малко полата?“, – казал ѝ големият режисор, гледайки я над очите си, след като тя изрече: „Рада пред комисията „Стихия“ на Багряна. В първия момент се смутила, но все пак подвигната полата си с 1 см, а той избухнал в смях. И я одобри!

Киното. Веднага била поканена за партньорка на Иван Димов в амбициозната българо-германска филмова продукция „Страхил войвода“ на режисьора Йосип Новак, историческа драма по сценарий на Орлин Василев. Екипът снимал при тежки условия в Драгалевци, Белоградчик, Берковци, Карлово, Бояна, Кремиковци. Ружа Делчева изпълнявала главната женска роля – на Ивана, любимата на легендарния български хайдутин. Фильмът се радвал на шумен успех. Новак я анжирал и в следващия си филм – за ролята на Рада в „Те победиха“ по военни разкази на Йовков. И този филм имал голям успех, кри-

тиката хвалела красивата актриса, публиката я обожавала. Въпреки че била търде ярка на екрана, тя не става филмова звезда. Но показва, че е истински творец – еднакво силен и на сцената, и пред камерата. В следващите десетилетия участва в няколко филма, но нейната стихия ѝ се окаже театър...

Театърът. За него Ружа Делчева казвала, че е „изповед на човешки съдъби“. „Навлизам в чуждата кожа, докато героинята

вало да стоят на вратата и да ги поздравяват. В навечерието на 1938 г. директорът Владимир Василев наредил господина Делчева също да се яви в театъра. От най-високата чига била спусната огромна кошница с цветя, а в нея – балерина с корона, на която било изписано 1938. В този момент Василев извадил от сакото си бял плик и го подал на Ружа. Младата актриса била толкова развлечена, че едва произнесла:

В „Дачници“, М. Горки

С А. Карамитев в „Херцогинята от Падуа“

стане „аз“, изповядвала актрисата, с подчертан усет към трагичното и силно драматичното външение на образите и характеристите, които пресъздава.

Над 5 десетилетия тя посвещава на тази магия, изявявайки се на първата ни сцена – в Народния театър, където изиграва над 100 роли, повечето главни, от нашата и световната класика. Нейните партньори са актьори-рититани като Кръсто Сарафов, Иван Димов, Константин Кисимов, Владимир Трендафилов, Мила Павлова, Зорка Йорданова, Апостол Карамитев...

Дебютира през 1938 г. в ролята на Албена от едноименната пиеса на Йордан Йовков. След спектакъла писателя отишъл при нея, стиснал ѝ ръката и ѝ подарил екземпляр от творбата си. На първата страница написал: „За такава Албена мечтаех, когато писах. Благодаря Ви“.

Традиция било навърхъ Нова година театърът да посрещне гости – министри, депутати, интелектуалци. Младите актриси тряб-

вало да заповедат на съзлатането за назначението ѝ като стажант-актриса със заплата 1600 /стари/ лева.

След този смайващ жест Василев не пестял думите си на възхищение:

„За театъра Ружа Делчева е това, което Багряна е за поезията!“

Телевизията. „Тя и там е жива торпила“, казвал Чудомир за изявите ѝ в телевизионния театър: „Рожден ден“, „Рози за доктор Шомов“, „Пътуване до истина“, „Горещи нощи в Аркадия“, „Легенда за майката“...

Незабравимата мадам Злата ще остане култовата ѝ роля, наречена още „златна“, в легендарната постановка на Хачо Бояджиев „Криворазбраната цивилизация“. В този телевизионен мюзикъл от 1974 г. на БНТ великолепната актриса, заедно с водещите български комиции Георги Парцалев, Георги Калоянчев и други, прави чудеса. Мадам Злата: „Наша Анка, като са накичи, сякаш не е българка.

Като за нея няма момък в града... и няма, я... Да ма убиеш, пак нема да взема прост българин“. Тази златносна линия тя отстои и в ролята си на баба Марта в музикалната комедия „Зех тъ, Радке, зех тъ!“, 1977, също по-

обяснявал с обстоятелството, че съпругът на актрисата, филмовият критик Александър Тихов, е работил в германското радио „Донау“, известно с нацистката си пропаганда на български, и бил недолюбян от

С Г. Парцалев в „Криворазбраната цивилизация“

становка на Хачо Бояджиев.

Извън Народния. Ружа Делчева е от актрисите, които напускат сцената огорчени. Три месеца след назначаването му за директор на Народния театър, балетристът Дико Фучеджиев я вика в кабинета си, за да й каже: „Режисьорите не обичат да работят с актриси, по-възрастни от 40 години“. Тогава Делчева е на 70, председател е на Съюза на артистите, играе Лепа Фурнаджийката в „Сборен пункт“ на Душан Колачевич. На тези години танцува канкан на сцената. На 1 януари 1989 г. на големата актриса е връчено удоведомление, че е освободена от трупата. Получава криза и до вечера е в „Пирогов“. В спомените си в книгата „Летопис на Народния театър“ Иван Вазов ресторантърът Никола Антикладжиев пише, че Фучеджиев взлязъл в конфликт с голяма група актьори – всичко дошло от борбата за категории. Пенсионирани били 25 души, след които Георги Георгиев-Гец, Рачко Янджиев, Андрей Чапразов...

Ружа Делчева не се давала лесно. Тя веднага написала възражение до Тодор Живков. Контраписмо до него написал и Фучеджиев, но Живков не го обичал търде и то не хванало дикиш. Така подмладяването на театъра не се състояло.

Любимка на Първия. За близкостта на Ружа Делчева с Тодор Живков е споделял в интервюта покойният Юлиан Вучков. Театроведът тървял, че била сред любимите му актриси – тя ходела при него, той лично я търсил. Говорели си по разни въпроси – лични, семеини, битови, театрални, социални... По времето на Живков Делчева получила всички възможни награди, той я бил направил Герой на социалистическия труд и Народна артистка. Звания, които имали малко актьори.

„Веднага обаче, след като Живков падна от власт, Ружа Делчева стана първа седескарка и огромна почитателка на Петър Стоянов, – възмущавал се Вучков. – Ти не можеше да разпознаеш в тази бивша старозагорска ремесницка новата Ружа! Как да очакаш, че тя изведнъж така се преобърне и ще почне да говори срещу БКП!“.

Тази рязка промяна той си

червенава власт. „Като станаха промените у нас, един вид Ружа си каза: Дойде времето да похвали и моя Сашо!“, казвал Вучков и безпощадно уточнявал: „Тя беше безкрайно надарена актриса, но имаше нулева култура. Не бе прочела нито една сериозна книга. Прехъръляше само примитивни криминални четива, полуверотични романи и много обичаше да разказва мръсни вицове. Нямаше развит естетически вкус, за жалост“.

На обратното мнение е тетрапедистка Красимира Василева, която казва: „Страхотна актриса, импозантна, влягателна жена, която, като излезеше на сцената, привокаваш погледите на публиката. Красавица и същевременно с много висока култура“. Според нея актрисата е съпругът и, вече главен редактор на сп. „Киноизкуство“, били много интелигентно семейство. Но в същото време признава, че тяхната дъщеря Михаила Тихова, дълго време актриса в „Съзла и смях“, не се отличавала с особени способности, дори натежала на Делчева, тъй като тя я „издърпала“ в София от Старозагорския театър. На това не се гледал с добро око и имало лиши последствия за оставането ѝ като председател на Съюза на артистите.

Тъжната 2002-ра. Само няколко години пред смъртта си на 26 ноември 2002 г., на 87 г., тя била бодра и жизнена. Но лекарска грешка я повалила на легло. Малко преди това починал съпругът ѝ, с когото ги свързвал 55-годишен семеен живот. Той бил любовта на живота ѝ и вече било все едно как ще живее. През лятото заминала при дъщеря си, вече пенсионерка, в малката им крайморска къща до Бала.

Тя напуснала този свят, но всеобщото възхищение от мащабното ѝ въздействие и незабравимият талант, огромната любов на зрителите и високото признание не напуснали Ружа Делчева. Само се затворила на българския театър, в който майсторите от нейния ранг са малцинка. А още по-малко са останили легенди...

Мария Рашкова

Издателски съвет: Николай Ибушев, Янко Запрянов, Цветан Шиков, Добрин Драгнев. **Редколегия:** Юлия Младенова - гл. редактор, Диана Нейчева, Мария Рашкова, Мария Пискова, Искра Буюклиева, Венко Юнаков. Със съдействието на КНСБ и КТ „Подкрепа“ в „Арсенал“ АД.

За връзка с редакторите на „Трибуна Арсенал“: e-mail: tribuna.arsenal@gmail.com; Юлия Младенова: 0882 98 70 14, e-mail: julia_mladenova@abv.bg, Диана Рамналиева, e-mail: diana_ramnalieva@abv.bg; Мария Рашкова: 0882 98 70 12